

12:e söndagen efter Trefaldighet

Kyrkoherde em. Sten Rydh, 2023-08-23

Epistel: 2 Kor. 3:4–8, 17–18

Evangelium: Mark. 7:31–37

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du givit oss ditt heliga ord till frälsning och salighet. Vi ber att du genom din helige Ande ville tala till oss om hur ditt ord också skall rena vårt tal. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 3 årg.: Matt. 5:33–37

Jesus sade till sina lärjungar: 33 "Ni har också hört att det är sagt till fäderna: Du ska inte svära falskt, och: Du ska hålla din ed inför Herren. 34 Jag säger er: Ni ska inte svära alls – varken vid himlen, för den är Guds tron, 35 eller vid jorden, för den är pallen för hans fötter, eller vid Jerusalem, för det är den store Kungens stad. 36 Du ska inte heller svära vid ditt huvud, för du kan inte göra ett enda hårstrå vitt eller svart. 37 Ert ord ska vara 'ja' eller 'nej'. Allt därutöver kommer från den onde."

Den tolfte söndagen efter heliga Trefaldighet har i vår evangeliebok fått rubriken "Tungans bruk". Det är ett mycket viktigt ämne. Jesus säger i vår text: "Ert ord ska vara 'ja' eller 'nej'. Allt därutöver kommer från den onde." Detta innebär att liksom Guds ord alltid är sanning ska också vårt tal präglas av detta. Jag vill i denna predikan framför allt peka på att vårt syndiga tal endast kan förändras genom Guds eget tal. Det sker genom Guds ord. Det är genom att vi lyssnar på Guds ord, på lag och evangelium, som vi lär känna vår egen stora synd och sedan också Guds nåd och förlåtelse. Endast på det sättet kan vi själva förändras och bli helgade också när det gäller vårt tal. Det sker när den helige Ande får verka i våra liv.

När Gud skapade de första människorna, Adam och Eva, gav han dem underbara gåvor. Hela skapelsen var underbar, både naturen, stjärnorna, planeterna och jorden, där Gud hade bestämt sig för att placera oss människor. Han skapade fiskar, fåglar och djuren på land och satte så människan allra överst till att råda över hela skapelsen.

Det står i första Mosebok, i slutet av det första kapitlet: "Gud sade: 'Låt oss göra människor till vår avbild, lika oss. De ska råda över havets fiskar och himlens fåglar, över boskapsdjuren och hela jorden och alla kräldjur som rör sig på jorden.' Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem. Och Gud välsignade dem och sade till dem: 'Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Råd över havets fiskar, himlens fåglar och alla djur som rör sig på jorden.'" (1 Mos. 1:26–28).

Människan är alltså skapelsens krona, den varelse som Gud hade bestämt till evigt liv i en harmonisk värld där ingen synd rådde. Liksom Guds eget tal var sant, rent och gott så var också människans tal likadant. Hon var ju skapad till Guds avbild. Hon hade kärlekens och sanningens tal i sin mun. När Gud kallade fram alla djuren till Adam gav han dem namn allt eftersom de trädde fram. Det var ett tal som krävde både kunskap och omdömesförmåga. Just språket var den stora gåva som gjorde att Adam kunde förstå Gud och att han senare också kunde tala med sin hustru och sina efterkommande. Endast människan fick denna speciella gåva som skulle användas både till att kommunicera med Gud och sedan med alla medmänniskor. Men då räckte det inte till med djuren som livskamrater för Adam. Nej, ingen av djuren kunde uppfylla den allra viktigaste platsen som Adams närmaste medhjälpare. Adam skulle få prisa Gud tillsammans med andra människor och tillsammans skulle de få undervisning av Gud. Så skapade Gud kvinnan av Adams revben (ett stycke kött

ur hans kropp) och förenade de båda i äktenskapet till ett kött. Det står: ”*Därför ska en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de ska bli ett kött*” (1 Mos. 1:24).

Detta är grunden för den bibliska läran om skapelsen. Gud skapade allt med sitt ord och allra överst i skapelsen på jorden satte han människan till sin avbild. Dessutom skapade han änglarna som med sin lovsång alltid skulle prisa Gud i himlen. Så ville Gud att samma lovsång alltid skulle ljuda bland människorna på jorden. Ingenting är större här på jorden än att vi alla, var och en av oss har blivit skapade av Gud själv till hans avbild, till glädje och lovsång, kärlek och harmoni.

Men vårt tal och vår lovsång har blivit förstörda och skadade. Det skedde i syndafallet när Eva först och sedan Adam lockades till synd och avfall genom den fallne ängeln, djävulen eller Satan. Båda orden betyder åklagare eller anklagare. Djävulen som hade varit god blev ond och tog med sig ett stort antal änglar i fallet. Hur detta kunde ske är omöjligt att fatta för vårt förnuft. Detta är den största olyckan som skett i världen. Ormens tal gick ut på att förklara att Gud var en lögnare. Så riktades djävulens angrepp i första hand inte mot människorna utan mot Gud själv. ”Gud ljuger när han säger att ni kommer att dö!” – det var djävulens budskap. ”Ni som har trott att Gud är så god mot er, ni har fel. Gud är bara rädd för att ni ska äta av kunskapens träd, för då kommer ni bli som Gud själv med lika stor kunskap och makt.” Så kan man sammanfatta djävulens budskap. Det var ett ont tal och lockelse till obegränsad egoism och självhävdelse. När så Adam och Eva föll för frestelsen hade djävulen uppnått sitt mål. Men hans tal hade varit lögn och bedrägeri. Det var inte Gud som ljugit utan djävulen. Gud hade klart och tydligt sagt ifrån, att om de åt av den förbjudna frukten skulle de ”döden dö”, alltså få uppleva döden på ett fruktansvärt sätt.

Så är berättelsen om djävulen och syndafallet ingen gammal, mytisk legend, utan den skildrar en verklig, historisk händelse. Gud sände sitt straff över mänskligheten. Synden medförde både den *kroppsliga*, den *andliga* och den *eviga* döden. Om det inte är sant, så faller hela kristendomen. I så fall har Gud verkligen ljugit. Om inte skapelseberättelsen och berättelsen om syndafallet är historiska, verkliga och sanna skildringar, så är hela Bibeln en falsk bok, ett falsarium, en bluff. Då är den inte Guds ords utan olika människors bristfulla tankar och funderingar om hur det möjligen, kanske har kunnat gå till. Då är inte profeternas budskap Guds eget ord, och då är inte heller Jesus Kristus Guds Son, som har kommit till världen för att frälsa oss från synden, döden och djävulen. Då finns det ingen *Helig Ande* som talar genom ordet och sakramenten, och då är den kristna kyrkan enbart en mänsklig organisation och inte alls Guds församling där Gud själv talar och verkar.

Men nu säger dagens texter att *Guds tal är sant* och verkningsfullt. Jesus är verkligen Guds Son som blivit människa. I dagens evangelium berättar Markus om den dövstumme mannen som fördes fram till Jesus. Mannens vänner bad Jesus att han skulle lägga handen på honom. Då skedde ett stort under. Jesus satte sina fingrar i mannens öron och rörde sedan vid hans tunga. Säkert gjorde Jesus detta för att mannen riktigt skulle känna i sin kropp att Jesus nu skulle tala om just öronen och tungan som är de viktigaste organen för vårt tal och vårt lyssnande. Gud har skapat våra tungor och öron så att vi både kan ta emot talet och själva tala.

Men dessa yttre sinnen skulle inte räcka till utan vår ytterst komplicerade och underbara hjärna. När dessa yttre och inre organ inte fungerar som de ska innebär det ett svårt lidande och stort handikapp. Så är det ytterst svårt för en dövstum människa, som blir isolerad från omvärlden. Men i en sådan situation låter Gud också många dövstamma lära sig att kommunicera med omvärlden genom genom teckenspråk och för blinda också att kunna läsa med känseln, som också är ett underbart, gudomligt sinne i vår kropp. [Som exempel

kan nämnas den dövblinda flickan *Helen Keller* som genom känseln med hjälp av en ung flicka (Anne Sullivan) kunde utvecklas till en världsberömd författare och föredragshållare trots att hon inte hörde sin egen röst, som hon med Annes hjälp hade tränat upp till ett tydligt och klart tal trots att hon inte kunde höra. Så verkar Gud skapelsens under.]

Nu sade Jesus ett enda ord: *Effata!* Det betyder: *Öppna dig!* I och med detta ord skedde Jesu gudomliga under. Markus skriver: ”*Genast öppnades hans öron och hans tunga löstes, och han talade tydligt och klart*” (Mark. 7:35).

Så visade Jesus att Gud verkligen är skapelsens herre. Han har makt att göra vad han vill, och Bibeln visar att Gud framför allt handlar genom sitt ord. I skapelsen sade Gud ett enda ord: *Varde ljus!* och så blev det ljus. Varje skapelseunder började med att Gud sade vad som skulle ske, och så skedde det. På samma sätt var det när t.ex. ängeln kom till Josef och sedan till Maria och talade om vad som skulle ske. Maria skulle bli havande som jungfru – precis som profeten Jesaja hade förutsagt många hundra år tidigare. Och så skedde det. Gud sade att den som skulle födas skulle vara Guds son, precis som också profeten Jesaja hade sagt. Och så skedde det. På punkt efter punkt i Jesu liv ser vi hur Guds eget ord fullbordas. När Jesus själv talar sker alltid det han säger. Han sade till den döde Lasarus i graven: *Kom ut!* Då fick den döde liv och kom ut ur graven. Det var Guds ord som fullbordades och visar sig vara sant.

Sedan instiftade också Jesus själv apostlaämbetet och befallde dem och deras efterträdare att gå ut i hela världen med Guds ord. De ska döpa i Faderns, Sonens och den helige Andes namn och lära alla människor allt vad Gud har sagt. Detta ord gällde inte bara apostlarna utan hela kyrkan ända fram till världens ände. Så kan vi vara övertygade om att också Guds ord är verksamt genom oss i den kristna kyrkan här och nu när vi på Guds uppdrag kallar herdar och lärare som predikar och förvaltar sakramenten. När vi samlas till gudstjänst är det Guds ord som ljuder och i bibliska böner och psalmer i vår högmässa är det också Gud som talar och vi som lovprisar Gud med ord som kommer från Guds egen undervisning.

När vi i *nattvarden* hör vår präst upprepa instiftelseorden över brödet och vinet vet vi, att detta inte är kyrkans eget påhitt utan Guds egen befallning eftersom Jesus sade: Gör detta till min åminnelse! Så åstadkommer Jesu eget ord att han själv blir närvarande med sin kropp och sitt blod i brödet och vinet överallt där nattvarden firas på rätt sätt enligt Jesu egen befallning. Och till denna gudomliga närvaro är också löftet om syndernas förlåtelse knutet. Det är lika säkert och visst som om Kristus skulle stå där i synlig gestalt och tala till oss. Nu gör han det osynligt, men vi kan vara säkra på att han är närvarande eftersom han i sitt ord har lovat det.

Samma sak gäller *dopet*. När vi döper en syndare i den Treenige Gudens namn är det Gud själv som uttalar förlåtelsens ord direkt till den som döps. Det sker visserligen genom kyrkans ritual, men detta grundar sig helt och hållet på Guds ord och befallning. Därför är det Gud själv som döper var och en som döps enligt Kristi dopbefallning. Dessutom försäkrar Gud att doplöftet varar hela livet. Ingen skall därför döpa om sig, utan istället fly till dopets förlåtelse som alltid står fast. Den som har avfallit från dopet ska då inte söka sig någon annan väg utan i omvändelse och tro på nytt vända tillbaka till sitt dop.

På samma sätt verkar Gud i *biktens sakrament*. När vi bekänner våra synder för vår av Gud kallade själasörjare ger han på Guds uppdrag syndernas förlåtelse. Det är då inte en mänsklig förlåtelse utan Guds egen förlåtelse som sker i kraft av Guds ord och befallning.

När nu Gud genom sitt ord och sakrament kommer med sitt tal till oss idag vill han att vi skall lyssna. Han vill verkligen tala med oss om både vår synd och om sin förlåtelse. Det sker när vi möter honom i ordet, i predikan och i sakramenten. Det sker i den dagliga

omvändelsen då vi vänder oss i bön till Gud, rannsakar oss själva och ber honom om förlåtelse. Då verkar Gud så att han både ger oss varning och förmaning och även bestraffar och tuktar våra synder, men sedan också skänker oss tröst och välsignelse. På det sätter helgar också Gud vårt tal så att vi själva talar med ord av både varning och förmaning, sanning, kärlek, tröst, tålamod och värme med vår nästa.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.